

Színházi különlegességek 2002-ben

■ BESZÉLGETÉS ZIMÁNYI ZSÓFIÁVAL ■

Bár a Budapesti Tavasz Fesztiválon (BTF) hagyományosan a komolyzené a főszerep, az utóbbi esztendőben igencsak megnőtt a társművészetek szerepe a rendezvénysorozaton. Egyre nagyobb teret kap a színház is, természetesen a szervezők ténykedésének, no meg maguknak a kulturális intézményeknek köszönhetően.

– Szerencsénk volt e téren – mondja Zimányi Zsófia, a szervező Budapesti Fesztiválközpont Kht. ügyvezető igazgatója. – Ugyanis maguk a színházak kerestek meg minket több esetben is produkciókkal. S bár a hangsúly továbbra is a komolyzenén van, a kezdetek óta a BTF rengeteget változott. Igazi összművészeti fesztivállá lett, amelyben jelentős a szerepük a színházi előadók számára is.

– Minden évben törekednek arra, hogy valódi fesztiválesemények – vagyis csak ekkor és itt látható produkciók – kerüljenek a közönség elé. Március második felében például külföldi sztártársulatok érkeznek Budapestre. Az operabarátokra igazi fesztiválprodukció vár: hosszú kihagyás után ismét barokk mű kerül színre a Magyar Állami Operaházban.

– Az előző években is arra törekedtünk, hogy a műfaj kedvelői különlegességekkel találkozzanak. Az Operával közösen bemutattuk a *Három nővért*, Eötvös Péter művét. A Budapesti Kamaraszerével együttműködve az első magyar zenés színpadi művet, a *Pikkó hertzeget* állítottuk színre modern köntösben. Tavaly pedig a mannheimi opera társulata vendégszerepelt nálunk. Idén folytatjuk azt a hagyományt, hogy az *opera seria* egy-egy sokáig színpadképtelenné tartott művét bemutassuk. Ezúttal Händel *Alcináját* hozza Budapestre a Stuttgarter Állami Opera, még hozzá vadonatúj rendezésben. Valóban hiánypótló produkció érkezik, hiszen barokk opera évek óta nem csendült fel az Andrássy úton. Fontos megemlítenem, hogy az előadásra a baden-württembergi napok keretében kerül sor.

– Miért éppen Baden-Württemberg tartomány élvezi a BTF vendégszeretét?

– A fél évig tartó kulturális rendezvénysorozat a Baden-Württemberg Arcái címet kapta. A program a megalakulásának ötvenedik évfordulóját ünneplő német tartományt köszönti, melynek igen szorosak a kapcsolatai Magyarországgal. Ez amolyan fesztivál a fesztiválban programsorozat.

– Ez alkalmából a koncertek, kiállítások és balettprodukciók mellett egy magyar–német koprodukcióban készülő drámát is láthat a közönség.

– Yasmina Reza legújabb darabját, az *Élet háromszor* címűt Lukáts Andor rendezzi, német színészekkel, a Theater tri-bühne produkciójában. Nem csupán a közös munka miatt számít érdekesnek s jellegzetesen fesztiválprodukciónak ez az előadás, hanem azért is, mert a darab valójában a *Nem félünk a farkastól* című Albee-dráma folytatása.

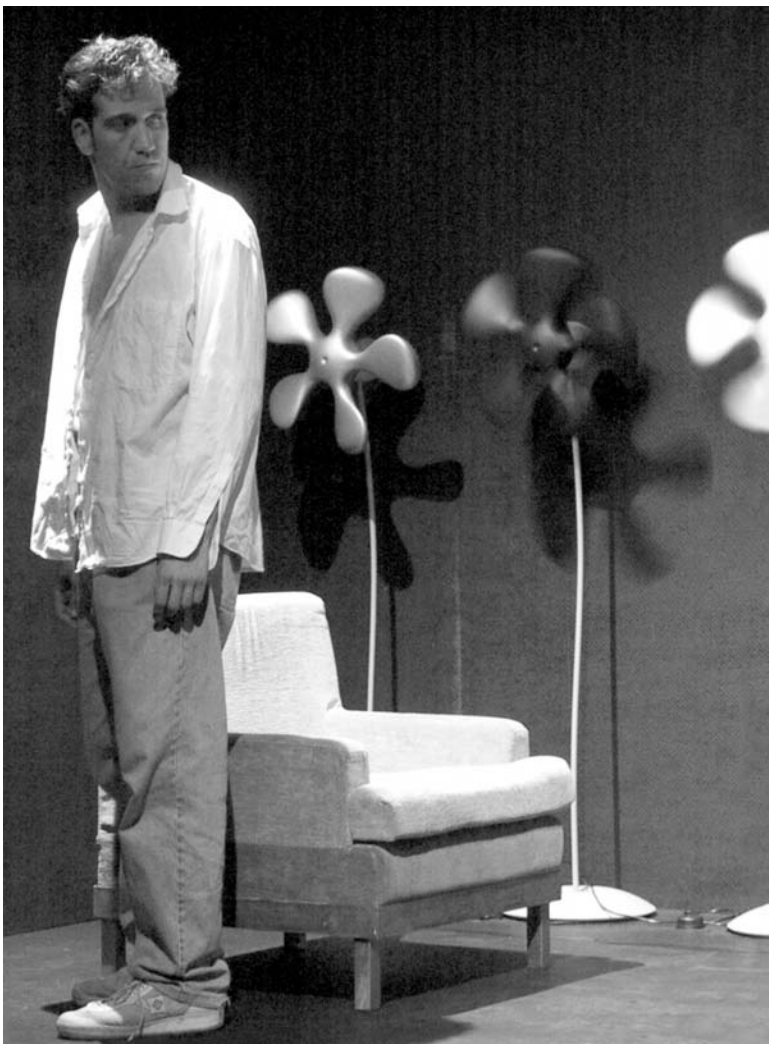
– A magyar színházak is készültek a tavaszi fesztiválra, ősbemutatóval és premierrel egyaránt, s a közönség megismerhet egy vadonatúj műfajt is.

– A József Attila Színházban március 21-én színpadra kerülő *Music Hall* című produkcióval Csákányi Eszter és Kulka János valóban egy, az amerikai kultúrában gyökerező műfajt szeretne

Magyarországon meghonosítani. Amolyan látványos show-műsor ez, mely a koncert és a színházi előadás elemeit ötvözi. A két művész dalokat, musicalrészleteket szólaltat meg, tizennégy tagú zenekar kíséretében, a koreográfiát Kováts Tibor készítette. A Budapesti Operettszínház is különlegességgel várja a közönséget: március 25-én avatja fel Raktárszínházát Vajda Gergely–Almási-Tóth András–Borbély Szilárd *A gölem* című művével. A szerzők zsidó történetek és dallamok felhasználásával készítették el igen egyedi produkciójukat, melyben Rajhona Ádám, Sáfár Mónika, Siménfalvy Ágota, Földes Tamás, Szabó P. Szilveszter alakítja a főbb szerepeket. S mondhatom, immár hagyományosan a Madách Színház is ekkorra időzített egy zenés premiert. Évek óta

A Theater tri-bühne Lukáts Andor rendezésében

Yasmina Reza *Élet háromszor* című darabját fogja bemutatni

Summary

The construction of the new National Theatre being in its final period, architect Attila Déry comments on the problems of the building.

Critics reviewing new performances are Tamás Koltai, Tamás Tarján, Balázs Perényi, Judit Szántó and Judit Csáki; they saw for us Alexander Ostrovski's *The Wood* (Kaposvár), Harold Pinter's *Homecoming* (the Ark), Federico Garcia Lorca's *Blood Wedding* (Nyíregyháza), *Seen Through a Flash of Lightning* (Békéscsaba) and *The Traitor* (Eger), both by László Németh and *Letters Unmailed* (New Studio of the Thália Theatre) as well as *Let's Get Down to the Bear* (József Attila Theatre), both by Andor Szilágyi.

Short reviews – written by Mónika Szűcs, Balázs Urbán, Andrea Stuber, István Sándor L., György Karsai and László Kolozsi – are concerned with Ede Tóth's and István Örkény's *The Scamp of our Village* (Studio of the New Theatre), László Teleki's *The Favourite* (Debrecen), Shakespeare's *Hamlet* (Colibri Theatre) and *A Midsummernight's Dream* (Nyíregyháza), Eugene O'Neill's *A Touch of the Poet* (Budapest Chamber Theatre) and Donald Margulies's *Collected Stories* (International Buda Stage).

We also publish a conversation Tamara Török had with actress Márta Szabó, member of The Ark's company.

Two festivals are reviewed in this issue: István Nánay was present at the international theatre festival of Nyitra/Nitra, Slovakia, and Andrea Tompa visited the eleventh Baltic House festival at St. Petersburg, to which Russian, Finnish-Carolian, Lithuanian, Latvian and Estonian companies were contributing.

In our column on modern dance Csaba Kutszegi reviews three new productions (*Thousand and One Years* and *The Musketeers* by the ExperiDance company at the Thália Theatre and *The Sleeping Beauty* by the Budapest Dance Ensemble at the National Dance Theatre); István Nánay saw at the State Opera House *Six German Dances* by Mozart, with the choreography of Jiri Kylián and Tamás Halász analyzes *The Wind Springs Up*, a new work of the Pécs Ballet.

I. N. is the author of an obituary commemorating István Dusza (1951–2001), an outstanding Hungarian critic who lived and worked in Slovakia.

In view of the approaching Budapest Spring Festival, A. Sz. talked about the theatrical offerings with Zsófia Zimányi, managing director of the Budapest Festival Centre.

Playtext of the month is *Teddy Bears* by András Illésházy.

nagyszerűen együttműködünk ezzel a színházzal; tavaly a *Csíksofolyói passiót* mutatták be a fesztiválon, az idén Miklós Tibor és Kocsák Tibor *Anna Karenina* című musicaljét viszik színre.

– Több éve elmaradhatatlan része a BTF-nek az Operettfesztivál. Ezúttal Kálmán Imrére emlékeznek a programmal. De mintha a színházak csak alig néhányat ismernének a szerző több tucatnyi operettje közül...

– A BTF Művészeti Tanácsának javaslatára az Operettfesztiválon az adott évadban bemutatott, Budapesten még nem játszott produkciókat tűzhetjük műsorra. Vagyis mivel a műsorpolitikába nincs beleszólásunk, hozott anyagból dolgozunk. Hogy most csak Kálmán-művek lesznek műsoron, természetesnek tűnik, hiszen ebben az évben ünnepeljük a szerző születésének százhuszadik évfordulóját. Ritkaság azért így is akad: a *Márica grófnő* és a *Csárdáskirálynő* mellett a kecskeméti színház *A cigányprímást*, a Kolozsvári Állami Magyar Opera társulata pedig *A bajadért* hozza a fővárosba, az utóbbit még ritkábban játsszák, mint az előbbi.

– Ha ismeretlen Kálmán-műveket nem láthat is a közönség, viszont sikerült megnyerniük egy olyan világsztárt, aki ugyan nem jár bordó bársonyszőnyegen, viszont világszerte igen elismert alkotó.

– A fesztivál kezdete előtt egy nappal megnyíló Nemzeti Színház vezetése kérte fel Anatolij Vasziljev, s nekünk igen megtetszett az ötlet, hogy egy moszkvai előadását hozza el Budapestre. A művész Puskin *Mozart és Salierj*-jét rendezte meg, április 1-jén ezt láthatja a közönség a vadonatúj Nemzetiben.

– Hasonló, irodalmi szempontból is rendkívül értékes magyar estek várják a közönséget az idei tavaszi fesztiválon. Ezek a kávéházi délutánok, amelyek a kezdetektől nagy népszerűségnek örvendnek, az idén a múltidézés helyett a jelenre koncentrálnak. Így szeretnék érzékelteni, mennyire elhanyagolt ez a fontos műfaj napjainkban?

– Büszkén említhetem: a kávéházi irodalmi délutánokat-estéket a Budapesti Tavaszi Fesztivál hozta ismét divatba. Legsikeresebb programjaink közé tartoznak, mindig jóval többen szeretnének jelen lenni, mint ahány hely van az előadások helyszínén. Egyre inkább úgy tűnik, hogy ennek az eseménysorozatnak hiánypótló szerepe van. Jó érzés, hogy a könyv szeretete még mindig mindennél erősebb, nem tudja legyőzni sem a tévé, sem a mozi. Az idén három szombat délutánon három kortárs alkotóval találkozhat a közönség: Csaplár Vilmossal, Bartis Attilával és Kovács András Ferencsel.

– Végül természetesen lesznek a fesztiváleseményekhez kapcsolódóan úgynevezett szakmai programok is. Csak a szakértőket várják ezekre a rendezvényekre, vagy az ő segítségükkel a közönség is bepillanthat a „kulisszák mögé”?

– Minden érdeklődőt szívesen látunk, hiszen jó megismerni a hátteret, a művészi alkotófolyamatokat. A régi zene egyik nagy mestereként tisztelt és becsült Nikolaus Harnoncourt-t hosszú évek után ismét Budapesten üdvözölhetjük zenekara, a Conventus Musicus Wien élén. A hangversenyre március 25-én kerül sor. Másnap egy nyilvános beszélgetés az érdeklődők megismerhetik a művész szakmai életpályáját. Az esemény egyben két Harnoncourt-ral kapcsolatos új könyv bemutatójaként is szolgál. Március 25-én egy rendkívül érdekes vitanapra is sor kerül, melynek témája a zenés színház kihívásai napjainkban. Március 27-én pedig szintén a színházbarátoknak kínálunk egyedi programot: *Lépések a hidon* címmel szakmai beszélgetésen esik szó a Katona József Színház és a Theater tri-bühne tizenöt éves együttműködéséről.

Sz. A.

Szavazz Magyarországot legnépszerűbb színházra
www.csiga.sugo.hu

Megsűgjük, hogy idén sem fogod kibírni vastaps nélkül, hiszen a Sűgő Színházi Világnapon rengeteg színvonalas program között válogathatsz. Ráadásul megint szavazhatsz az év színházára, aki boldogan hazaviheti az odaitélt Sűgő Csiga Díjat. A szavazás részleteiről és a Sűgő Színházi Világnap eseményeiről a www.csiga.sugo.hu weboldalon olvashatsz. Ne felejtsetd, a te szereped csak annyi, hogy szavazz és jól kitapsold magad!

Készülj a vastapsra!
Újra színházi világnap
az 5 éves Sűgőval
2002. március 27.

SŰGŐ
CSIGA
DÍJ